

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

datum 8 december 2022

Betreffende wetsvoorstel:

36.200 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2023

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 8 december 2022 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21 en PVV.

Tegen: PvdD, BIJ1, FVD en Groep Van Haga.

Aangenomen amendementen

Artikel 01 Primair onderwijs

60 (Van der Molen c.s.) over middelen voor de Friese taal

Rijk en provincie hebben op basis van de Wet gebruik Friese taal de gezamenlijke verantwoordelijkheid en zorgplicht voor het beschermen en bevorderen van het Fries en de plicht daar op basis van internationale verdragen periodiek bestuursafspraken over af te sluiten. In 2018 is in de Bestjoersôfspraak Fryske taal en kultuer door Rijk en provincie vastgelegd, dat alle scholen in het Friese taalgebied in 2030 het Fries op het hoogste kerndoelenniveau moeten aanbieden.

Met het Taalplan Frysk 2030 wordt eraan gewerkt dat alle scholen alle kerndoelen voor het vak Fries behalen en er geen (partiële) ontheffing meer nodig is. Naast het aanbod van het vak Fries in de onderbouw van het voortgezet onderwijs, is de inzet van Taalplan Frysk om het vak aangeboden te krijgen volgens de wettelijke mogelijkheden: in alle klassen van het

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 8 december 2022

blad 2

voortgezet onderwijs op alle niveaus. Daarmee komt er een doorgaande leerlijn tot stand en is er continuïteit tussen het voortgezet en het beroepsonderwijs. Ook is er op passende wijze aandacht voor het Fries op de scholen voor praktijkonderwijs. Dit zijn grote ambities en de provincie Fryslân maakt substantiële meerkosten voor de inzet om de doelen van Taalplan Frysk te behalen. Het gaat hier hoofdzakelijk om de inspanning om, net zoals bij het masterplan basisvaardigheden waarbij ingezet wordt op goede beheersing van de basisvaardigheden lezen, schrijven, rekenen, de basiskwaliteit voor Fries weer op orde te krijgen. In eerste instantie voor 2030, maar ook daarna blijft extra inspanning vanwege de officieel tweetalige situatie en de uitbreiding naar de bovenbouw van het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs noodzakelijk. In gesprekken met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de provincie Fryslân om te komen tot een bestuursakkoord 2024–2028 moeten afspraken gemaakt worden over de verdere invulling en besteding van deze middelen.

De provincie draagt deze kosten momenteel voor het overgrote deel zelf. Echter, door een investering van incidenteel over het jaar 2023 € 200.000 voor curriculumherziening voor 2024–2028, en vanaf 2024 € 1,4 miljoen structureel voor leraren po en vo kunnen we ook als Rijk onze verantwoordelijkheid nemen hierin. Indieners verzoeken de regering dit amendement vanaf 2024 structureel te verwerken.

Dekking voor zowel de incidentele € 200.000 als de structurele € 1,4 miljoen kan gevonden worden in het budget voor versterken van de infrastructuur voor basisvaardigheden op de aanvullende bekostiging in artikel 01

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.

Artikel 01 Primair onderwijs

Artikel 03 Voortgezet onderwijs

53 → **61** (Paul en Van Meenen) over middelen voor begaafde leerlingen

Ongeveer een derde van de thuiszitters in Nederland is hoogbegaafd. Daarmee zijn er ongeveer 5000 hoogbegaafde leerlingen die niet naar school gaan. Hoogbegaafde leerlingen vallen vaak uit omdat het onderwijs niet aansluit op hun leerbehoefte. Een voltijd hoogbegaafdheidsvoorziening voor leerlingen in het primair onderwijs kan uitkomst bieden voor een groot deel van deze groep. Uit het naar de Tweede Kamer verzonden rapport van Loek Zonneberg² blijkt dat ongeveer 90 procent van de leerlingen op een voltijd-HB-school uit noodzaak is overgestapt vanuit het reguliere primaire onderwijs, dat meer dan 90 procent van de leerlingen na overstap een sterke verbetering ondervond van hun leerproblemen en hun welzijn en dat ongeveer 45 procent geen verdere zorgondersteuning meer nodig had na overstap. Als gevolg van onvoldoende middelen zijn afgelopen jaar in ieder geval negen voltijd hoogbegaafdheidsvoorzieningen gestopt. Dit amendement voorziet in middelen, om hoogbegaafdheidsvoorzieningen te versterken door € 9,5 miljoen incidenteel toe te voegen aan de middelen voor begaafde leerlingen. Daarin wordt verwacht dat samenwerkingsverbanden de middelen voor een gelijkwaardig percentage co-financieren en dat in een nieuwe regeling wordt toegewerkt naar een subsidieregeling waarin het voltijd hoogbegaafdheidsonderwijs wordt geborgd en versterkt. Dit amendement zorgt voor incidentele middelen. Vanaf 2024 zijn er middelen beschikbaar

datum 8 december 2022

blad 3

vanuit het coalitieakkoord voor hoogbegaafdheid, waardoor ook structureel voltijd hoogbegaafdheidsonderwijs beter geborgd wordt.

De dekking voor dit amendement wordt gevonden in de aflopende regeling resultaatafhankelijke bekostiging vsv vo, waardoor in 2023 € 9,5 miljoen vrijvalt. Het doel van deze regeling blijft behouden, omdat met voltijd hoogbegaafdheidsvoorzieningen schooluitval op een eerder moment in de schoolcarrière kan worden voorkomen.

² Eindrapport «Situatieanalyse voltijd primair onderwijs (PO) voor hoogbegaafden (HB) in Nederland» d.d. 10 februari 2022

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 3 Voortgezet onderwijs

10 → **38** (De Hoop en Westerveld) over de instandhouding van de preventieve netwerken pro/vso in 2023

Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs leveren een belangrijke bijdrage aan de voorbereiding van hun leerlingen op vervolgonderwijs en werk. Daarmee leveren zij ook een preventieve, maar meestal onzichtbare bijdrage bij het voorkómen van jeugdwerkloosheid in Nederland.

In de aanloop naar een structurele financiering die vermoedelijk medio 2025 in het wetsvoorstel structurele aanpak jeugdwerkloosheid wordt geregeld, is vanaf 1 januari 2023 de overbruggingsfinanciering van € 2 miljoen voor de aanpak Jeugdwerkloosheid bij voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs weggefallen. Als die € 2 miljoen echt komt te vervallen, dan stopt per 1 januari 2023 het preventieve netwerk dat er nu is opgebouwd. Dan moeten de mensen die nu aan het werk zijn in die preventieve structuur gewoon stoppen met hun werk en duurt het jaren voordat dat weer is opgebouwd. Uit het onlangs verschenen onderzoek van SEO blijkt nu al dat de ongelijkheid in baankansen voor jongeren uit het vso en pro is toegenomen

Dit amendement beoogt deze omissie te herstellen. Het geld is bedoeld voor de instandhouding van de preventieve netwerken pro/vso in 2023. Deze € 2 miljoen is nog altijd niet voldoende voor de brede inzet vanuit het vso en pro bij de structurele aanpak Jeugdwerkloosheid vanaf 2025, waarbij ook nog de kosten horen voor extra begeleiding en nazorg. Zo'n bekostiging voor extra begeleiding en nazorg zou dan ook conform de middelen zijn die het MBO daarvoor krijgt. Dekking wordt gevonden in de overige subsidies binnen artikel 3

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, PVV en FVD.

Artikel 03 Voortgezet onderwijs

Artikel 09 Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

48 (Van Meenen en Peters) over middelen voor Didactief

Didactief is een onafhankelijk vakblad voor leraren en leidinggevenden in het basis- en voortgezet onderwijs, onderzoekers en beleidsmedewerkers. Het blad verstrekt onder andere informatie over effectief bewezen lesmethodes. In het coalitieakkoord is afgesproken om hierop in te zetten, zodat de basisvaardigheden van kinderen verbeteren

datum 8 december 2022

blad 4

en de onderwijskwaliteit omhoog gaat. Didactief kan hier een goede bijdrage aan leveren. Bovendien maken verschillende partijen zoals OCW, NRO en ResearchED gebruik van de expertise van Didactief. Vanwege Europese regelgeving wordt de subsidie van het blad verlaagd, waardoor een gat ontstaat van € 35.000. Dit amendement beoogt dit gat te vullen voor 2023.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, FVD en Groep Van Haga.

Artikel 03 Voortgezet onderwijs

Artikel 09 Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

49 (Van Meenen) over middelen voor het LBVSO

Het Leerlingen Belang Voortgezet Onderwijs (LBVSO) komt op voor de belangen van leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en heeft de afgelopen jaren een belangrijke agenderende functie gehad in het onderwijsveld. Het is van belang dat de leerlingen in het vso, net als leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs, goed vertegenwoordigd worden. Zodat ook hun stemmen voldoende mee worden genomen in besluitvorming. Echter ontvangt het LBVSO momenteel niet genoeg subsidie om zich verder te ontwikkelen en professionaliseren. Dit amendement beoogt deze ruimte te creëren zodat het LBVSO onder andere extra ondersteuning kan inhuren, materiaal kan worden ingekocht en kantoorruimte kan worden gehuurd. Bovendien kan met deze extra gelden bijvoorbeeld worden ingezet op betere en zorgvuldige data-verzameling en een gecentraliseerd klachtensysteem. Voor de verdere professionalisering is het daarnaast belangrijk dat deze gelden beschikbaar komen met de voorwaarde dat LBVSO zorg draagt dat voldoende bestuurswissels plaatsvinden, er een duidelijk rooster van aftreden is en dat LBVSO de brede vertegenwoordiging leerlingen uit alle richtingen die het vso vertegenwoordigt representeert

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 04 Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

63 (Hagen c.s.) over middelen voor taal, rekenen en burgerschap voor mbo-studenten

Basisvaardigheden zijn voor iedereen van belang om goed te kunnen functioneren in de maatschappij. Daarom beoogt dit amendement om middelen te reserveren om boeken en licenties voor mbo-studenten jonger dan 18 jaar voor de vakken taal, rekenen en burgerschap kosteloos ter beschikking te stellen. Hiermee wordt tevens de drempel naar mbo-onderwijs verlaagd, omdat de kosten voor de student om een opleiding te volgen met deze maatregel zullen dalen.

De indieners beogen met dit amendement te regelen dat in 2023 met de voorbereiding van de invoering kan worden gestart. Dekking wordt gevonden binnen de bekostiging van het mbo. Tevens verzoeken de indieners de regering bij de eerstvolgende aanpassing van de Begroting de middelen op artikel 4 (Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie) structureel te verhogen vanaf 2024 met € 10 miljoen per jaar om uitvoering te geven aan het kosteloos beschikbaar stellen van boeken en licenties voor taal, rekenen en burgerschap in het mbo. Dekking hiervoor wordt gevonden in de maatregel halvering collegegelden in het

datum 8 december 2022

blad 5

hoger beroepsonderwijs (artikel 6) van € 6,55 miljoen per jaar en wetenschappelijk onderwijs (artikel 7) van € 3,45 miljoen per jaar structureel vanaf 2024 te verlagen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, PVV en Groep Van Haga.

Artikel 06 Hoger beroepsonderwijs

148 (Van der graaf c.s.) over middelen voor studentenwelzijn

Dit amendement regelt dat er €1 miljoen voor studentenwelzijn wordt gereserveerd. Indieners constateren dat er bij onderwijsinstellingen in brede zin meer behoefte bestaat aan kennis en kunde over het signaleren van en het gesprek voeren over mentaal welzijn, dreigende depressieve gevoelens en suïcidale gedachten. De middelen uit dit amendement zijn bedoeld om deze kennis en kunde breder te verspreiden onder onderwijsinstellingen door te komen tot een nationale handreiking voor onderwijsinstellingen in het MBO, HBO en WO, waarin kennis en kunde en goede voorbeelden worden gedeeld. Bij de totstandkoming van de nationale handreiking dienen in ieder geval studentpsychologen, geestelijk verzorgers, zorgcoördinatoren, studentenorganisaties, vertegenwoordigers van studie- en studentenverenigingen en Stichting 113 betrokken te worden. Tevens voorziet dit amendement in de mogelijkheid te komen tot een onderwijsbrede conferentie opgezet vanuit het ministerie van OCW waar onder andere de eerdergenoemde deskundigen kennis, ervaringen en goede voorbeelden kunnen uitwisselen. Dekking voor dit amendement wordt gevonden in de 10% van de studievoorschotmiddelen (begrotingsartikel 6).

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 08 Internationaal beleid

54 → **56** (Van der Molen en Van der Woude) over middelen voor de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek

Wereldwijd zijn er nu nog 200 universiteiten en 40 leerstoelen waar Nederlands wordt aangeboden, hier maken 14.000 bachelorstudenten gebruik van. Om deze internationale neerlandistiek infrastructuur in stand te houden is een structurele investering nodig, daarom wordt met dit amendement € 1.000.000 per jaar beschikbaar gesteld. Met dit amendement worden middelen beschikbaar gesteld voor de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN) en de activiteiten die zij ondernemen om de toekomst van de internationale neerlandistiek veilig te stellen. Speerpunt hierbij is het investeren in menskrachten; het aanstellen van lectoren en taalassistenten. De dekking hiervoor is voorlopig voorzien vanuit het onderdeel bekostiging van artikel 7, te weten de rijksbijdrage van alle universiteiten.

Aangenomen. Voor: GroenLinks, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.

Artikel 07 Wetenschappelijk onderwijs

55 → **62** (Van der Woude c.s.) over middelen voor het kennisveiligheidsbeleid

datum 8 december 2022

blad 6

Om kennisveiligheid in goede banen te leiden zijn er investeringen nodig in de doorontwikkeling van kennisveiligheid op de instellingen. Hiervoor zullen instellingen moeten investeren in het aantrekken en behouden van personeel met de juiste expertise. UNL verwacht dat dit € 2,8 miljoen kost. Deze middelen zijn bedoeld als impuls voor het kennisveiligheidsbeleid op instellingen voor een periode van vijf jaar. De dekking voor deze middelen in 2023 wordt gevonden vanuit de lumpsumbekostiging van onderwijsinstellingen in het wetenschappelijk onderwijs. Dekking voor de jaren 2024–2027 wordt gevonden in de maatregel halvering collegegelden in het hoger beroepsonderwijs (artikel 6) en wetenschappelijk onderwijs (artikel 7). Indieners verzoeken het kabinet om de doorwerking van dit amendement voor de jaren 2024–2027 te verwerken in de meerjarenraming in de eerst volgende aanpassing van de Begroting.

Aangenomen. Voor: SP, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, PVV en FVD.

Artikel 09 Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

50 → **57** (Segers en Ellian) over middelen ten behoeve van antisemitisme

Met dit amendement willen we de kennis over de Joodse geschiedenis, antisemitisme en de Holocaust bij zowel leerlingen als docenten verbeteren door ruimte te bieden aan nazaten van overlevenden en slachtoffers van de Holocaust om hun persoonlijke verhalen in het burgerschapsonderwijs te vertellen.

De strijd tegen antisemitisme begint in de klaslokalen. De Raad van de Europese Unie noemt het van essentieel belang om nieuwe manieren te vinden om de Holocaust op een betekenisvolle wijze te herinneren. Educatie is één van de belangrijkste middelen om antisemitische uitlatingen te bestrijden. Door bijvoorbeeld het vertellen van persoonlijke familieverhalen over de Tweede Wereldoorlog kan door nazaten van slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog antisemitisme, racisme en discriminatie aan de orde worden gesteld. De middelen uit dit amendement moeten dit doel dienen. Met deze middelen kunnen steeds meer leerlingen in Nederland een ervaringsverhaal horen van een overlevende van de Tweede Wereldoorlog. De dekking voor dit amendement wordt gevonden in het budget voor Wet Beroep leraar en Lerarenregister binnen artikel 09.

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 15 Media

126 → 128 → **169** (Werner c.s.) over middelen voor audiodescriptie

Met dit amendement wordt voor de huidige erkenningsperiode € 4.200.000 meerjarig over de jaren 2023 tot en met 2026 beschikbaar gemaakt voor audiodescriptie en toegevoegd aan de bekostiging van de landelijke publieke omroep. Hiervoor wordt voor de jaren 2023 tot en met 2026 de post 'Dotatie/onttrekking Algemene media reserve' op artikel 15 Media met € 1.050.000 per jaar verlaagd en de post 'Landelijke publieke omroep' op artikel 15 Media met € 1.050.000 per jaar verhoogd. Indieners verzoeken de regering de middelen meerjarig te verwerken.

Audiodescriptie is een techniek om audiovisuele media toegankelijk te maken voor mensen met een visuele beperking: Een stem beschrijft tussen de dialogen door wat er in beeld te

datum 8 december 2022

blad 7

zien is. Slechtzienden, blinden en mensen met niet-aangeboren-hersenletsel hebben dit nodig om programma's te kunnen volgen. Er zijn nu afspraken waardoor de NPO jaarlijks ten minste 8 titels of nieuwe seizoenen van titels van audiodescriptie voorziet. Maar in de praktijk betekent dit dat vaak van dezelfde programma's het nieuwe seizoen voorzien wordt van audiodescriptie. Het aantal programma's met audiodescriptie neemt dus niet toe. Met dit amendement wordt hierin een substantiële stap gemaakt en er meer programma's van audiodescriptie voorzien.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, PVV, FVD en Groep Van Haga.

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel 14 Cultuur

13 (Van Strien) over middelen voor Cultuur+Ondernemen

Om economische zelfstandigheid en artistieke onafhankelijkheid van startende makers op lange termijn te versterken, is een tijdelijke subsidie vanuit het programma Startende makers vaak niet voldoende. Startende makers zijn juist ook gebaat bij ondersteuning op het gebied van ondernemen en financiering, zo blijkt ook uit de verkenning die Cultuur + Ondernemen heeft gedaan. Op deze manier kunnen meer startende makers structurelere ondersteuning ontvangen, meer financieel overzicht hebben, en stimuleren we economische zelfstandigheid en onafhankelijkheid voor hen die hier gebaat bij zijn. Dit amendement stelt in 2023 € 500.000 ter beschikking aan Cultuur+Ondernemen, waardoor zij ongeveer 100 cultureel ondernemers op maat kunnen ondersteunen met hun ondernemings- en financieringsvraagstukken. Als dekking is het programma Startende Makers gevonden.

Ingetrokken.

Invoeging artikel 3a

127 (Westerveld) over kwalitatieve eisen aan het redactiestatuut

Onafhankelijkheid van media is van cruciaal belang voor de democratische rechtsstaat. De Mediawet 2008 borgt deze onafhankelijkheid met als belangrijkste instrument het redactiestatuut. Uit onderzoek van het Commissariaat van de Media blijkt echter dat de wettelijke eisen van het redactiestatuut «niet voldoende» geborgd zijn in de Mediawet 2008. Dit amendement zorgt ervoor dat er kwalitatieve eisen worden gesteld die tenminste in een redactiestatuut moeten worden opgenomen als het gaat om de onafhankelijkheid van de redactie, medezeggenschap van de redactie en de sociale veiligheid van de redactie. Tevens regelt dit amendement dat in het redactiestatuut procedurele regels moeten worden opgenomen over de aanstelling van de hoofdredacteur en op welke manier de redactie daar medezeggenschap over heeft.

Ingetrokken.

Artikel 01 Primair onderwijs

Artikel 03 Voortgezet onderwijs

datum 8 december 2022

blad 8

64 (Westerveld c.s.) over middelen voor voorzieningen voor kinderen met een beperking

Zo'n 10.000 kinderen met een handicap kunnen op dit moment niet naar school. Ook onder het grote aantal thuiszitters zitten veel leerlingen met een beperking. Ieder kind heeft recht op ontwikkeling en onderwijs.

Dit amendement voorziet in de instandhouding, ontwikkeling en ondersteuning van voorzieningen voor kinderen en jongeren met één of meerdere beperkingen zodat zij toegang hebben en houden tot het reguliere onderwijs. Bijvoorbeeld voor het toegankelijk maken van schoolgebouwen, ondersteuning van goede initiatieven van inclusief onderwijs zoals Samen naar Schoolklassen, de Monnikskap en andere onderwijs-zorgarrangementen en het verder uitwerken van de routekaart naar inclusiever onderwijs.

De dekking voor dit amendement wordt gevonden in de aflopende regeling resultaatafhankelijke bekostiging vsv vo, waardoor in 2023 € 9,5 miljoen vrijvalt

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, SGP, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.

Artikel 3 Voortgezet onderwijs, artikel 4 Beroepsonderwijs en volwassenen educatie

36 (Westerveld en De Hoop) over middelen voor een studentenreisproduct voor praktijkonderwijsleerlingen en vavo-studenten

Reiskosten mogen wat indieners betreft nooit een belemmering zijn voor het volgen van onderwijs. Vanuit het onderwijsveld en leerling- en studentorganisaties zijn signalen ontvangen dat reiskosten voor bepaalde groepen op dit moment wel een belemmering vormen. Sommige leerlingen uit het praktijkonderwijs (pro) kiezen voor een entreeopleiding aan een mbo-instelling omdat ze dan recht hebben op het studentenreisproduct. Een entreeopleiding binnen het praktijkonderwijs past soms beter bij de capaciteiten van sommige leerlingen, maar dit geeft geen recht op het studentenreisproduct. Uit onderzoek is bekend dat de route via het praktijkonderwijs een zeer positief effect heeft op sommige leerlingen voor het halen van een entree-diploma, maar een nog groter effect heeft op het halen van een startkwalificatie. Het is daarom belangrijk dat leerlingen voor wie deze route passend zou zijn, niet worden tegengehouden door reiskosten.

Ook binnen het volwassenonderwijs (vavo) kunnen reiskosten een belemmering zijn om te studeren, blijkt onder meer uit een enquête van scholierenorganisatie LAKS. Het aantal vavo-instellingen in Nederland is beperkt en daarom moet meer dan de helft van de studenten reizen. Studenten moeten daardoor extra uren betaald werken in een bijbaan of gaan lessen uitstellen om reiskosten te vermijden. Dit terwijl het vavo een belangrijk perspectief geeft op een diploma, vervolgopleiding of baan.

Op verzoek van de Kamer is er een verkenning gedaan naar de mogelijkheden van een studentenreisproduct voor leerlingen in het praktijkonderwijs (pro) en voor vavo-studenten. Uit de verkenning zijn verschillende beleidsopties gekomen. Omdat het indieners specifiek gaat om de leerlingen die financiële ondersteuning nodig hebben, kiezen zij voor de beleidsoptie waarbij een budget wordt toegekend aan onderwijsinstellingen in het praktijkonderwijs en het mbo (ten behoeve van vavo-studenten). Op deze manier kan de instelling specifiek bepalen welke leerling welke tegemoetkoming in de reiskosten zal

datum 8 december 2022

blad 9

ontvangen. De specifieke vorm kan de instelling ook zelf bepalen, hierbij valt te denken aan een vast bedrag, een trajectkaart of het declareren van reiskosten bij de instelling. Het gaat hierbij om een budget voor praktijkonderwijsscholen, een budget voor leerlingen die via de Rutte-regeling deelnemen aan het vavo en een budget voor de Rijksbestedingde vavo-studenten. Het is noodzakelijk om een regeling op te stellen om budget aan de scholen beschikbaar te kunnen stellen. Dit duurt gemiddeld een half jaar tot een jaar. De kosten voor deze optie zijn berekend op maximaal € 10 miljoen per jaar. Indieners merken op dat de maatschappelijke opbrengsten groter zijn dan de kosten, omdat deze regeling studiesucces bij een kwetsbare groep bevordert.

De dekking voor dit amendement wordt gevonden in de gelden voor de Maatschappelijke Diensttijd

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, SGP, BBB, PVV en FVD.

Artikel 03 Voortgezet onderwijs

Artikel 06 Hoger beroepsonderwijs

Artikel 07 Wetenschappelijk onderwijs

52 (Westerveld) over middelen om het lagere wettelijke collegegeld te kunnen betalen

Zowel het onderwijs als de zorg kampt met enorme personeelstekorten. Terecht probeert het kabinet om via zij-instroom en scholingstrajecten meer mensen voor de klas en aan het bed te krijgen. Een drempel voor omscholing is het hoge collegegeld dat studenten betalen als zij een tweede studie in het onderwijs of de zorg willen volgen als zij al een eerste studie in een van beide sectoren hebben afgerond. Het instellingscollegegeld voor deze opleidingen varieert van enkele duizenden euro's tot bedragen ruim boven de € 15.000. Deze bedragen schrikken gemotiveerde studenten af om voor een carrière in onderwijs of zorg te kiezen. Het druist daarnaast in tegen het idee van een leven lang leren, dat de overheid stimuleert. Bovendien weert het juist de mensen die hard nodig zijn, zoals de afgestudeerde logopedist of fysiotherapeut (met een zorgopleiding) die een bevoegdheid wil halen om in het speciaal onderwijs aan de slag te gaan met kinderen die onderwijs én zorg nodig hebben.

Dit amendement zorgt ervoor dat mensen die eerder een graad hebben behaald in onderwijs of gezondheidszorg ook voor een tweede zorg- of onderwijsopleiding het lagere wettelijke collegegeld betalen. De dekking voor € 25 miljoen wordt gevonden in de middelen voor de Maatschappelijke Diensttijd op de begroting voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2023

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, BBB, JA21, PVV en FVD.

Artikel 04 Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

51 (Van der Plas en Pouw-Verweij) over middelen voor de Ambachtsacademie

Dit amendement regelt dat er middelen komen voor de subsidiëring van AmbachtNederland zodat de Ambachtsacademie weer doorgang kan vinden vanaf het jaar 2023.

datum 8 december 2022

blad 10

Het kleinschalig ambacht heeft dringend vakbekwame ondernemers nodig. Zonder instroom die in kwalitatieve en kwantitatieve zin past bij het kleinschalig ambacht, wordt de continuïteit van deze branches en bedrijven bedreigd. Met alle gevolgen van dien voor de producten, diensten en maatschappelijke bijdrage die zij leveren.

Dit amendement regelt de middelen voor de subsidiëring gedurende de periode 2023 tot en met 2027. Het gaat hierbij om een jaarlijkse uitgave van € 1.000.000.

In de brief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 20 oktober jl. (inzet werkagenda mbo) staat op pagina 26 en 27 de «Investeringen coalitieakkoord en herprioritering binnen de OCW-begroting. Het vrije deel bedraagt:

- € 461,1 miljoen in 2023
- € 372,1 miljoen in 2024
- € 371,8 miljoen in 2025
- € 371,8 miljoen in 2026
- € 372,8 miljoen in 2027

Indieners stellen voor om het vrije deel te gebruiken als dekking voor de middelen voor de subsidiëring van de Ambachtsacademie gedurende de periode 2023 tot en met 2027 (duur werkagenda)

Verworpen. Voor: SP, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, Lid Omtzigt, SGP, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.

Artikel 07 Wetenschappelijk onderwijs

Artikel 11 Studiefinanciering

168 → **170** (Dassen) over investering in de basisbeurs

Het (gewijzigde) amendement Van der Woude c.s. (Kamerstuk 36 200 nr. 62) voorziet in het investeren in de doorontwikkeling van kennisveiligheid op de instellingen, o.a. door het aantrekken en behouden van personeel met de juiste expertise. De dekking voor dit amendement wordt voor de jaren 2024-2027 gevonden in het financiële overschot door afschaffing van de maatregel halvering collegegelden in het hbo (artikel 6) en wo (artikel 7).

De indiener van het voorliggende amendement – de heer Dassen (Volt) – is echter van mening dat de bestemming voor het bedrag waaruit deze investering bekostigd zal worden – zijnde 12,9 miljoen euro – beschikbaar dient te blijven voor het daarvoor oorspronkelijk beoogde doel: investeren in de basisbeurs voor studenten. Dit doel stond als volgt aangemerkt in de bijgevoegde beslisnota bij het wetsvoorstel Herinvoering basisbeurs hoger onderwijs: *“Vrijkomende middelen halvering collegegeld: Op basis van de motie Van der Molen/Van der Laan is besloten om de halvering collegegeld af te schaffen en de daarbij horende middelen te gebruiken voor studiefinanciering. Eerder werd gedacht dat dit € 170 miljoen zou opleveren, maar door toekenning van LPO over deze middelen is dat € 190 miljoen. Van die € 20 miljoen is reeds – na uw besluit – € 7,1 miljoen ingezet voor het mbo. Daarmee blijft er € 12,9 miljoen over om nu nog in de basisbeurs te investeren.”*

(Beslisnota Wetsvoorstel herinvoering basisbeurs: Nota aanbieding nader rapport wetsvoorstel herinvoering basisbeurs aan MR, pagina 3-4)

Dit beoogde doel werd bovendien als akkoord bevonden door het ministerie van OCW, de ambtelijke staf van het ministerie van Financiën en IRF. Het zou hierbij o.a. gaan om het garanderen van een juiste balans in de tegemoetkoming tussen uit- en thuiswonende

datum 8 december 2022

blad 11

studenten. Inmiddels blijken deze mogelijk aangewend te zullen worden voor een compleet ander doel, zijnde investeringen in kennisveiligheid (zoals voorgesteld in het amendement Van der Woude c.s. - Kamerstuk 36 200 nr. 62). Indiener van het voorliggende amendement – de heer Dassen – is van mening dat de middelen hiervoor elders gevonden dienen te worden en dat het bedrag van 12,9 miljoen euro beschikbaar dient te blijven en geormerkt wordt voor studiefinanciering voor studenten, zoals oorspronkelijk beoogd. Dit geld kan ingezet worden voor het verminderen van de energielastendruk onder studenten die het financieel zwaar hebben. Hierover zou bij de Voorjaarsnota besloten kunnen worden, zoals tevens oorspronkelijk beoogd.

Indien dit amendement aangenomen wordt, betekent dit dat de middelen (12,9 miljoen euro) voor 2023 vrij komen te vallen en expliciet bestemd dienen te worden voor het daarvoor volgens de indiener beoogde doel, zijnde studiefinanciering.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, BBB, JA21, FVD en Groep Van Haga.

Artikel 16 Onderzoek en wetenschapsbeleid

65 (Dekker) over middelen voor een nieuw Tegenspraak Fonds

Dit amendement beoogt een langdurige academische vrijplaats te creëren voor wetenschappers die een ander geluid laten horen dan de gevestigde, geaccepteerde richting. Indiener stelt daarom voor om binnen het Fonds onderzoek en wetenschap een nieuw fonds op te richten, het Tegenspraak Fonds, waarmee deze wetenschappers van financiële middelen kunnen worden voorzien. Met dit amendement wordt € 37.5 miljoen beschikbaar gesteld voor 2023. Dit bedrag wordt gekort op het budget voor Matching Horizon Europe. Indiener beoogt daarna dit bedrag structureel ter beschikking te stellen. Onderzoeksvoorstellen die in aanmerking komen voor de onderzoeksgelden binnen het Tegenspraak Fonds moeten aan een aantal concrete criteria voldoen. Ten eerste moeten zij tegendraads zijn ten opzichte van de gevestigde, geaccepteerde richting, binnen het wetenschappelijk discours dan wel in het publieke debat. Ten tweede moeten de indieners ervan een aantoonbare wetenschappelijke achtergrond hebben. Ten derde moeten zij zich al eerder publiekelijk hebben uitgesproken, ondanks de weerstand die dat onvermijdelijk tot gevolg zal hebben gehad. Ten behoeve van de transparantie van de besteding van de onderzoeksgelden van dit nieuwe fonds, worden zowel de ingediende onderzoeksvoorstellen als de gemotiveerde toewijzing/afwijzing daarvan publiekelijk bekend gemaakt.

Indiener hoopt met dit amendement bij te dragen aan de ontwikkeling van een nieuw wetenschappelijk ecosysteem dat unieke, eigenzinnige talenten aantrekt, tegenspraak en ideeënstrijd stimuleert en daarmee leidt tot de ontwikkeling van nieuwe ideeën en hogere kwaliteit.

Verworpen. Voor: PVV en FVD.